

Jaarverslag 2017

Kempenmuseum De Acht Zaligheden

INHOUDSOPGAVE

	blz.
Woord vooraf	1
Bezoekers	2
Tentoonstellingen	3
Activiteiten	5
Educatie	7
Collectie	8
Organisatie	9
Financiële gegevens	11
Lijst samenwerkende bedrijven/organisaties	12

Stichting Museum De Acht Zaligheden

Kapelweg 2 - 5521 JJ Eersel

info@achtzaligheden.nl

telefoon: 0497-515649

www.achtzaligheden.nl

KvK Eindhoven 41087991

Woord vooraf

Graag presenteren we u het jaarverslag van Stichting Museum De Acht Zaligheden.

Het jaar 2017 was qua tentoonstellingen en activiteiten beslist een goed jaar.

De jeugdmiddagen waren een groot succes en zijn verder uitgebreid.

Ook dit jaar was het samenwerken met het bedrijfsleven en diverse organisaties een meerwaarde. Dit willen we dan ook graag, waar mogelijk, blijven doen.

De plannen voor de toekomst van het museum en hiermee samenhangend de aanpak van schuur en speulhuis hebben veel aandacht gekregen. De eerste stappen werden gezet in 2016, de bedoeling was in 2017 de plannen te kunnen presenteren.

Mede op initiatief van de gemeente werd het echter breder getrokken en werd bekeken in hoeverre onze plannen passen binnen het idee om een cultureel regio-icoon op te zetten. Dit traject vergt wat meer onderzoek en voorwerk. De intentie is halverwege 2018 een keuze te maken, waarna de definitieve plannen kunnen worden uitgewerkt.

Eersel,
april 2018

A. van Hout
Voorzitter

S. Vonk
conservator

Bezoekers

Verheugd constateren we een lichte stijging in het aantal individuele bezoekers, die specifiek of uitsluitend voor een (tijdelijke) tentoonstelling komen. Ook zit er groei in deelname aan de jeugdmiddagen.

Een kleine terugval zien we bij bezoekers van de evenementen, dit is te verklaren door de enorme concurrentie op dit terrein.

De aantallen vasthouden is een punt van aandacht, graag zien we ze stijgen.

Analyse van de bezoekerscijfers geeft aan dat er beslist nog ruimte is voor groei.

Zo zijn we in 2017 ook aan de slag gegaan met het toegankelijk maken van de zaalteksten voor buitenlandse bezoekers.

Feiten & Cijfers:

bezoekers totaal	13.101
<i>waarvan</i>	
donateurs	241
jeugd tot 15 jaar	1.148
museumjaarkaarthouders	2.456

14.085	bezoekers aan de website
17.923	afgelegde sessies
55.757	bekeken pagina's
387	likes op Facebook
240	volgers op Twitter
357	ontvangers van de museumnieuwsbrief

Bezoekers van het Kempenmuseum laten regelmatig opmerkingen achter in ons gastenboek. Hierbij enige reacties:

- *Wat mooi hier!! Mijn jeugd kwam weer terug. Logeren bij oma op de boerderij, in de bedstee. Het melken, de controleur (voor de melk) met de kleine flesjes.*
- *An enjoyable hour learning more about the history of the area. It was great to see the tools of a clog maker. (bezoeker uit Wales, GBr)*
- *Onze vakantie met zieken en mindervaliden heeft als thema "Vakantie met een vleugje nostalgie". Dus een bezoek aan dit museum was "een must". Heel mooi gerenoveerd en zeer overzichtelijk. Een pluim voor alle vrijwilligers.*
- *Wat een geweldig museum en heel leuk opgesteld. Weer dingen gezien wat wij nooit hadden gezien. De Patsboem-tentoonstelling is heel apart. Succes met dit museum.*
- *Na een wat verregende tocht naar de Kempen was deze snel vergeten. Dit komt door de gastvrije ontvangst en de heerlijke koffie met heerlijke vlaai. Hierna genoten van het prachtig ingerichte museum.*

Tentoonstellingen

De volgende tentoonstellingen werden in 2017 ingericht:

- **Boerenkool!**

van 3 december tot 31 januari 2017

Een expositie met en over Boerenkool. De bezoekers konden inspiratie opdoen en alles te weten komen over de supergezonde boerenkool, een superfood voor de winter.

- **Alles heeft z'n verhaal**

5 februari t/m 2 april

Waar komen de uitdrukkingen 'De pijp uit gaan' of 'Hou je waffel!' vandaan? Kempenmuseum De Acht Zaligheden vertelde in de maanden februari en maart deze prachtige verhalen aan de hand van een bijzondere collectie.

De collectie in bruikleen van de unieke verzamelaar de heer van Hedel werd omgezet in schenking. Een grote toevoeging voor ons museum, reden om er een tentoonstelling aan te wijden.

- **Kempische kunstenaars geïnspireerd door de Stijl**

3 april t/m 30 april

Regionale kunstenaars toonden hun werk gebaseerd op het gedachtengoed van de Stijl.

- **Patsj Boem, Ad van Aart trekt aan de bel**

van 6 mei t/m 9 juli

In alles schuilt muziek en geluid. Ook in gerecyclede of hergebruikte materialen. De bezoekers werden helemaal vrolijk van het zelf draaien, tingelen, tangelen, jengelen en bengelen met de bijzondere kleurrijke muzikale installaties van Ad van Aart.

- **Spectrum Design: van Rietveld tot Wilcke**

21 juli tot 2 oktober

Beroemde ontwerpers namen in de zomer bezit van het Kempenmuseum: Martin Visser, Constant Nieuwenhuijs en zelfs Gerrit Rietveld bevolkten de tentoonstellingsruimte.

De Tentoonstelling Spectrum Van Rietveld tot Wilcke vertelde het bijzondere verhaal van meubelmerk Spectrum, opgericht in 1941 en uitgegroeid tot een bedrijf met internationale allure waar toonaangevende ontwerpen uit de 20^e eeuw worden gecombineerd met het talent van nu.

- **Beeldentuin Loes Smolders**

23 april t/m 31 juli

De ongeremde vrolijke vormen van Loes Smolders domineerden dit voorjaar de kruidentuin van het museum. Sommigen opvallend, anderen verstopt. De bezoekers konden genieten van de heerlijke geuren, prachtige kleuren en schitterende beelden in een groen paradijsje!

- Lieke, Lies en Bea in de Museumtuin

25 augustus t/m 31 oktober

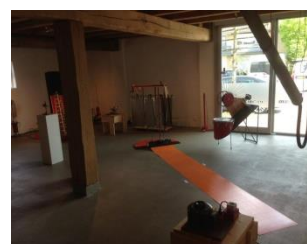
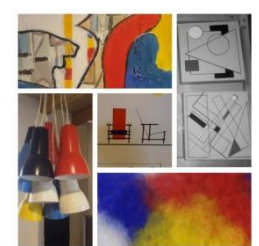
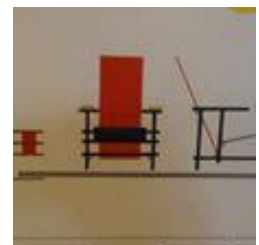
Terwijl de tentoonstellingsruimte werd bezet door werken van enkele beroemde Nederlandse designers, creëerden Lieke, Lies en Bea een oase van rust in de kruidentuin. Het ingetogen werk van de drie dames communiceerde prachtig met de geurende kruiden. Een wandeling door de tuin werd dan ook een ware verrassingstocht. De beelden van keramiek en natuursteen doken onverwachts op en hadden ieder hun eigen karakter. Het ene figuratief en het andere juist weer abstract.

De beelden van Lieke Bartels, Lies de Werdt en Bea Goorman waren zeer de moeite waard om te komen bekijken.

- Jagen in de Kempen

van 7 oktober tot 29 januari 2018

Een tentoonstelling over 'baronnen' met kastelen, Kempische valkeniers en stiekeme stropers. Oftewel een tentoonstelling over eeuwenlang jagen in de Kempen.

Activiteiten

In 2017 waren er diverse activiteiten. Enkelen wat groter qua opzet en bezoekersaantal. Anderen –soms in relatie tot een tentoonstelling– wat kleinschaliger.

- Zondagmiddag 22 januari **Boerenkoolproeverij**.
De Boerenkool uit eigen museumtuin was goed voor soep, quiche, pesto, gevulde taco's, smoothies en nog veel meer. Zo'n 68 bezoekers kwamen proeven van de heerlijkheden die de vrijwilligers hadden gemaakt.
- Op zaterdag 4 maart namen 38 personen deel aan **Knauwen en Mauwen**.
Onder het genot van een heerlijk diner bereid door een enthousiaste groep vrijwilligers werden de gasten geamuseerd met verhalen uit de Kempen. Een geslaagde avond.
- Een **Rondje door de Kempen** op zondag 19 maart met de verhalen van Hendrik van de Aalst trok 65 bezoekers naar het museum.
- de **Kunstmarkt** op zondag 9 april was een geslaagde dag. Zo'n 785 bezoekers genoten van de aangeboden kunst. De weergoden waren ons goed gezind. Het prachtige weer zorgde er voor dat er van de ingerichte terrassen in de tuin druk bezet waren.
- Op zondag 23 april werden de geogste raapsteeltjes uit de museumtuin omgetoverd tot diverse gerechten. Wat er al niet mogelijk is met deze eenvoudige groenten. Velen genoten van deze **Raapsteeltjesproeverij**.
- Zondag 30 april gaf Martin van der Velden de **lezing "100 jaar de Stijl"**
Een 40-tal personen genoot van het prachtige verhaal over de opkomst en ontwikkeling van de meest vooraanstaande kunstenaars van deze beweging: Mondriaan, Rietveld, Van Doesburg en van der Leek.
Het mooie historische overzicht werd aangevuld met enkele smakelijke details en anekdotes over de onderlinge scrupules.
- **Zalige tuindag** op zondag 18 juni met 164 bezoekers die genoten van het koor Quo Vadis, de dansen van Sidanza, de boomstammenhoutzager, de bierproeverij, kruidenaardigheden en zich mochten uitleven op de sappentrappertje.
- Zondag 6 augustus **Proef de zomer** – vakantieproeverij met verrassende hapjes.
- de **Back Yard Classics** georganiseerd door Stichting Bibberblues op zondag 3 september. We stelden ook dit jaar onze museumtuin hier weer voor open. Zo'n 250 bezoekers genoten van 'The Blues'.
- zondag 24 september op de **Natuurmarkt** was er een heerlijke herfstproeverij met allemaal lekkers van groenten en fruit uit de museumtuin. Daarnaast waren er talloze kramen met natuurproducten, een roofvogeldemonstratie. Voor de kinderen een speciale speurtocht. 515 bezoekers wilden deze dag niet missen!

- Op zondag 1 oktober was er de **filmpresentatie 't Spectrum, meer dan meubels**

Wat een ongelooflijke impact heeft meubelfabrikant 't Spectrum de afgelopen decennia gehad in de Brabantse Kempen!

De een werkte er zijn hele carrière, de ander kocht er een uniek prototype en een derde spaarde juist jarenlang voor die tijdloze en degelijke meubels.

Ook Willeke Poeliejoe en Myrna van Oosterhout raakten geïnspireerd door deze verrassende verhalen. Gewapend met hun camera en een heleboel goede moed een film. 127 bezoekers kwamen luisteren en kijken naar de mooie verhalen van mensen die een band hadden met 't Spectrum.

- zondag 17 december **Christmas Happenings** .

Een gezellige middag om in de kerstsfeer te komen met muziek, kerstverhalen, workshop kerstballen viltten en een kerstproeverij.

Educatie

Het aantal zeer geslaagde activiteiten gericht op basisschoolkinderen wel of niet in relatie tot een lopende tentoonstelling werd in 2017 uitgebreid.

- Zoek de Steek

van 18 februari tot met 5 maart zochten 42 jeugdige museumbezoekers de Steek in het museum. Meestal was de zoektocht zeer succesvol.

- Op woensdag 3 mei was er een **Boerderijdag** met boerderijparkoers, dierengeluiden raden, bloempot versieren, koeien melken, hanengevecht, versieren kippenei versieren en boerderijverhalen. Hieraan deden 77 kinderen enthousiast mee.

- Op 19 juli, 2 en 16 augustus waren er de **Stijldagen** in het kader van het jubileum 100 jaar De Stijl. In de tuin kon er worden geschilderd en geknutseld. De dagen werden goed bezocht door zowel volwassenen als kinderen.

- In de periode van 14 oktober t/m 5 november konden de kinderen op **Vossenjacht** in het museum. Er waren verschillende pluizige vossenstaarten gesignaleerd in het museum. Veel jonge bezoekers zochten en werden beloond.

- Op woensdag 18 oktober was er de **Jagersdag**. Zo'n 72 kinderen kwamen hoornblazen, speerwerpen, spoorzoeken en nog veel meer.

Naast de speciale kindermiddagen namen in 2017 zo'n 800 kinderen van 17 scholen deel aan het project "Jet-en-Jan-jong" - een doorlopende erfgoededucatie voor primair onderwijs binnen het Kempenmuseum.

Ook was er contact met de colleges voor voortgezet onderwijs:

- in het kader van maatschappelijke stages draaiden een aantal leerlingen van diverse colleges VO een of meerdere dagdelen mee in het museum
- een 15-tal leerlingen van het Pius X-college, afdeling groen uit Bladel werkten in het kader van hun MAS-dag in de tuin. Een geslaagde dag voor zowel het museum als de leerlingen.

Collectie

De Acht Zaligheden, een cultuurhistorisch museum, gevestigd in een Kempische langgevelboerderij, waar tot 1974 het boerenbedrijf nog daadwerkelijk werd uitgeoefend, laat de bezoekers kennis maken met de geschiedenis van de Kempen in de periode 1850-1960. Hiertoe zijn zo'n 6000 objecten en voorwerpen bijeengebracht welke wisselend tentoongesteld worden in het woongedeelte, de voormalige binnen schuur en koeienstal, de bovenverdieping en de buitenschuur. Op de bovenverdieping ligt het accent op de agrarische sector. In de voormalige binnen schuur zijn een aantal thema's verder uitgewerkt.

De commissie **cultuur** helpt de conservator bij de museale invulling van het museum, waaronder het conserveren, registreren, digitaliseren en archiveren van de collectie. In 2017 werd een collectieplan opgesteld.

De organisatie

De Acht Zaligheden een cultuurhistorisch museum gevestigd te Eersel, is opgericht in 1979 en sinds 2002 landelijk geregistreerd. Bij de heropening in juni 2014 werd de gebruiksnaam “Streekmuseum De Acht Zaligheden” gewijzigd in “Kempenmuseum De Acht Zaligheden”.

Het Stichtingsbestuur van het Kempenmuseum bepaald in samenspraak met de conservator het beleid. In 2017 vond er uitbreiding van het bestuur plaats. Met het benoemen van de heer van der Weijst is de portefeuille bouw en onderhoud binnen het bestuur optimaal bezet. Het bestuur bestaat uit zeven leden waaronder voorzitter, secretaris en penningmeester. Uitbreiding is nog steeds gewenst, er wordt in 2018 wederom ingezet op het aantrekken van nieuwe bestuurders. Er wordt met name gezocht naar een bestuurder die affiniteit heeft met PR/marketing. De oud-conservator Hendrik van de Aalst is aangesteld als vaste adviseur van het stichtingsbestuur.

Het museum heeft twee medewerkers in loondienst. De conservator, de heer Sies Vonk voor 32 uur. Hij is o.a. belast met de dagelijkse leiding, de museale inrichting en uitvoering van het vastgestelde beleid. Mevrouw Riny Bullens verzorgt binnen haar taakomvang van 24 uur het interieur, beheert de website en voert in overleg met de conservator PR-taken uit.

Naast deze medewerkers beschikt het museum over een enthousiaste groep van zo'n 80 vrijwilligers die binnen verschillende commissies en clusterverbanden werkzaamheden verrichten. In 2017 heeft het bestuur de commissies en clusterverbanden nogmaals tegen het licht gehouden. De volgende commissies zijn ingesteld: promotieteam, horeca, bouw, tentoonstelling, collectiebeheer, evenementen, tuin, educatie, subsidies, 40-jarig bestaan. Daarnaast blijven er de clusterverbanden: onderhoud, gidsen, Jet-en-Jan-jong, schop, winkel en receptie. Blij zijn we met het feit dat de vrijwilligers niet alleen uit Eersel komen maar uit verschillende kempische dorpen. Dit benadrukt nog maar eens de regiofunctie van het Kempenmuseum.

Afgelopen jaar namen we afscheid van een vrijwilliger van het eerste uur. Jarenlang opende en sloot hij het museum tijdens de weekenddiensten. Graag had hij dit nog langer gedaan maar gezien zijn leeftijd en gezondheid ging dat niet meer. Een warm applaus viel dhr. Gerrit Mollen ten deel op zijn afscheidsbijeenkomst. Op dezelfde bijeenkomst ontvingen een aantal vrijwilligers de Speld van Verdienste, een onderscheiding ingesteld door het bestuur van het Kempenmuseum om vrijwilligers te bedanken voor hun inzet. Veel van de vrijwilligers en ook bestuursleden draaien gedurende het jaar een aantal weekenddiensten. Het museum kan daardoor in de weekenden en met de feestdagen open zijn, met uitzondering van Eerste kerstdag, Nieuwjaarsdag en het carnavalsweekend

Stichting Museum De Acht Zaligheden heeft regels vastgelegd in een huishoudelijk reglement en het vrijwilligersstatuut. Met de vrijwilligers wordt een vrijwilligersovereenkomst gesloten.

Het beleidsplan museum de Acht Zaligheden 2013-2018 wordt herschreven, afronding heeft in 2017 nog niet plaatsgevonden in verband met de besprekingen

rondom het regio-icoon. Hiertoe is het stuk “Ontwikkelingsvisie Kempenmuseum De Acht Zaligheden.... Museumfabriek” opgesteld. Aan de hand van deze visie vinden gesprekken met de gemeente hierover plaats.

Samenstelling stichtingsbestuur 31 december 2017

Hout, Ad van - voorzitter

Donders, Guus - vice-voorzitter

Meurs, Lenie - secretaris

Kouwenberg, Jack - penningmeester,

Kuijten, Ad - lid

Mattheijssen, Wiek – lid

Weijst, Gerrit van der - lid

Naast het Kempenmuseum is ook de Stichting de Vrienden van het Kempenmuseum actief. De Vrienden beheren het donateur- en sponsorbestand en werven nieuwe donateurs en sponsoren.

Het museum kan voor museale investeringen een beroep doen op de Vrienden.

Financiële gegevens

*Staat van baten en lasten**

Baten	€
entreegelden	37.751
gidsenvergoeding	7.133
ontvangsten winkel	6.276
ontvangsten schop	42.950
subsidies	16.395
donaties / giften	2.654
onttrekking reserves	34.500
overige baten	2.354
totaal	150.013
Resultaat	-4.777

Lasten	€
personele kosten	63.330
onderhoud	5.782
afschrijvingen	38.405
energie	5.055
inkopen schop/winkel	23.260
tentoonstellingen	2.332
algemene kosten	3.754
overhead	12.872
totaal	154.790

* De staat van baten en lasten is ontleend aan de jaarrekening 2017.

Lijst samenwerkende bedrijven / organisaties

In 2017 was er deelname van, of werd er samengewerkt met onderstaande bedrijven, organisaties en verenigingen:

Bakkerij de Lau – Eersel
Brabants Museum Oud Oosterhout – Oosterhout
Cultuurpunt – Eersel
Digi Z – Eersel
DINZET – Eersel
Eindhoven Museum – Eindhoven
Eindhovens Dagblad – kunst/cultuurredactie
Erfgoed Brabant – 's Hertogenbosch
Firma Kox witgoed - Eersel
Fondation Constant – Utrecht
Gemeente Eersel - Eersel
Heemkunde Werkgroep – Reusel
Heemkundige studiekkring De Acht Zaligheden – Eersel
Hippische rally Eersel/Postel – Eersel
Land van de Zaligheden – Lage Mierde
Muziekvereniging De Goede Hoop – Eersel
Nederlandse Museumvereniging – Amsterdam
Parochie St. Willibrordus – Eersel
Camping ter Spiegelt – Eersel
Pius X college – Bladel
Quo Vadis – Luijksgestel
Rythovius college – Eersel
Schaapskooi – Schijndel
Sidanza, vereniging voor Dans en Beweging – Steensel
Spectrum Design – Bergeijk
Stichting Bibberblues – Eersel
Stichting Rietveld/Ruys - Bergeijk
Stichting Sint Trudo – Eindhoven
TextielMuseum – Tilburg
Valkerij museum – Valkenswaard
Vencomatic group – Eersel
Weverijmuseum – Geldrop